

1927 MATI IN GOSPODINJA Št.17.

Tudi me imamo besedo.

Zene in dekleta. V nedljo teden, dne 11. septembra, se bodo vršile volitve v narodno skupščino v Beogradu.

Take volitve so neizmerne važnosti za naše gospodarstvo, pa tudi za naše versko življenje.

Narodna skupščina odloča o davkih, o carini, o taksah, o cestah, o železnicah, o kmetijstvu, obrti. Če narodna skupščina dela slabe gospodarske postave, moramo plačati mi. Zgodovina zadnjih osmih let nam je bridko pokazala, kako težko se živi, kjer država slabo gospodari. Zato je tako velike važnosti, da pošljemo v narodno skupščino ljudi, ki imajo vest in srce za nas ljudi in naše gospodarstvo. Če bo gospodaril nad državo lenuh, brezbriznež, nevednež, brezvestnež ali celo tata — potem bomo mi tisti, ki bomo plačevali izgubo. Doslej smo jo morali Slovenci plačati že na milijone, ker smo imeli v državi skoraj skozi vseh osem let slabe in brezvestne gospodarje.

Pa tudi za naše versko življenje gre pri vsakih takih volitvah. Narodna skupščina dela šolske postave, ki odločajo, ali naj se otroci vzgajajo versko ali brezversko, dela razne cerkvenopolitične postave, ki odločajo velikokrat naravnost o našem verskem življenju. Mehika nam je žalosten zgled, kaj se zgodi tam, kjer se katoličani nič ne brigajo za to, kdo je izvoljen v narodno skupščino. Mehikanska narodna skupščina je izdala postave, po katerih je vsako versko življenje sploh zabranjeno ter se kaznuje s smrtjo. Take postave je mogla dati samo zato, ker v skupščini ni bilo odločnih katoličanov, ki bi se pravočasno postavili v obrambo.

Tudi v naši državi hočejo framasoni, ki jih je v narodni skupščini veliko, katoliško vero polagoma čisto iztrebiti. Koliko žerjavovskih ljudi smo že slišali, da je treba »vse farje postreliti«, to se pravi: versko življenje čisto iztrebiti. Zakaj če ne bo duhovnikov, ne bo sv. zakramentov, ne boje službe, ne boje besede. Isto hočejo komunisti, ki v Rusiji tudi pridno streljajo duhovnike ter s tem trebijo vero.

Ne reči, pri nas ni tako hudo. Ni, dokler bomo stali na straži. Če pa bomo pustili brezvercem vso in edino besedo v državi, potem pa bo tako in nič drugače.

Pravico voliti v narodno skupščino imajo pri nas zaenkrat samo možki.

Zato pa ni rečeno, da me žene nimamo pri volitvah nič opraviti. Imamo in še prav mnogo.

Veliko je mož in fantov, ki se ne zavedajo važnosti takih volitev in sploh ne gredo voliti.

Veliko je tudi mož in fantov, ki so sicer verni in pošteni, a v narodno skupščino volijo brezverce, svobodomisce ali vsaj skrivne verske sovražnike. Zapeljani volijo take može v narodno skupščino, ki so nam s svojo politiko gospodarsko že

za milijone škode naredili, med temi zlasti žerjavovce.

Naloga, sveta in velika naloga nas žen in deklet je ta, da stopimo pred take može in fante ter jih prepričamo o dvojnem:

1. da je dolžnost iti voliti;
2. da je treba voliti prav.

Kako se voli prav?

Prav voli tisti, ki voli v narodno skupščino može, ki so s svojim delom dokazali, da jim je res pri srcu gospodarska povzdiga slovenskega ljudstva in cele države. Danes ga ni Slovenca, ki ne bi priznal, vsaj na tihem v svojem srcu, da so poslanci Slovenske ljudske stranke samo v desetih tednih, kar so bili v vladi, naredili več za slovensko ljudstvo kot vse druge slovenske stranke v desetih letih. Znižanje dohodninskega davka za mnogo milijonov, odprava carine na kmetijske potreščine (poljedelski stroji, modra galica itd.), znižanje prenosnih taks (pri dediščinah), odprava kazni pri vinogradnikih, ceste, tri železnice, ki se deloma že grade, pridobitev bivšega deželne premoženja itd. — vse to so stvari, ki govorijo za gospodarsko sposobnost pa tudi vemo Slov. ljudske stranke.

Dalje so možje Slov. ljudske stranke danes še edini možje v narodni skupščini, ki budno pazijo, da se ne utihotapijo v državo kake mehikanske protiverske postave.

Zato prav voli, danes tisti, ki vrže kroglico v skrinjico Slovenske ljudske stranke. Ta pa je pri sedanjih volitvah

na Kranjskem druga (2),

na Štajerskem prva (1),

v mestu Ljubljana prva (1).

Zene in dekleta, naša dolžnost je, da spravimo vse nezavedne na volišče ter da vse nevedne poučimo, kako se voli prav.

Ne odnehajmo do zadnjega!

Sigurno eksistenco

si ustvarite s prodajo drž. papirjev po deželi. — Ponudbo na upravo »Domoljub« pod: »VELIK ZASLUZEK« št. 6723.

Družinska sreča.

Svetost in vzvišenost zakona in njegov pomen za obstoj in srečo človeške družbe mnogi dandanes prepovršno sodijo, mnogi, in celo dobri ljudje, pa jih sploh več ne priznavajo. Zakon, kakor ga je Bog v raju ustanovil, je pri poganskih narodih propal. Težko moremo verjeti, kako je ta božja naprava v svrhu ohranitve človeškega rodu valovala na zmotah posameznih ljudstev ter postala žrtev čutnosti in pohote. Ali pa je ta usoda zadela zakon le pri divjih barbarih? O ne; baš pri poganskih kulturnih narodih je bila slika zakonskega propada posebno žalostna. Če čitamo zgodovino starih ljudstev ob Evfratu ali na Nilu, ob Indu ali Gangu, ali če listamo v zgodovini Grkov ali Rimljanov, povsod vidimo s porastjo kulture žalosten pojav — propast družine. Če se današnji razkristjanjeni kulturni svet hoče ogledovati v tem ogledalu, bi se pač moral ustrašiti in moralo bi ga močno zaskrbeti za njegovo bodočnost. Mnogoženstvo, razravnost in prepri v družinah, razporoke, divji zakoni, prosta ljubezen brez čuta odgovornosti, brez skrbi za posledice. Saj temu se da kaj lahko v okom priti; treba je le znati, treba se le ravnati po navodilih prosvitljenih ljudi, čitati knjige in časopise, ki govorijo o tem. In tako gre že po kmetih govornica: »To si neumna, saj ni treba...«

Poglejmo pa v tako družino, kjer sta mož in žena prosvitljena v tem oziru in se ravnata po navodilih novih priligarjev o zakonskem življenju. Bogati so, ničesar jim ne manjka, dobro se jim godi, izlete, veselice, zabave obiskujejo. Delajo, trudijo se, spravljajo denar skupaj. Lep dom imajo, lepo domačijo. Toda pogled ju, moža in ženo, ali vidiš kdaj pri njih izraz one skrite družinske sreče? Ali vidiš na njenem obrazu kdaj izraz one notranje sreče, ki jo opaziš pri materi številne dece? Mrko ji je oko, obraz resen ali po sili vesel, nima tople besede za svojo okolico, ne dobrohotnega dejanja svojemu obližju. Zakaj? Ker ni prehodila šole materinstva, ki bi jo vso oblažila, vso oplemenitila. Otroka nima, ki bi mu izkazovala svojo ljubezen; zato jo v čudnih oblikah razmetata, ne vede, komu naj velja.

Kdaj vidiš takega moža, da bi se dolgo mudil doma? Dom, prazen, kakršen je, nima privlačnosti zanj; ogiblje se ga, povsod je rajše kot pa doma. Zakaj? Manjka mu nečesa, kjer bi prišlo tudi njegove človeške lastnosti do veljave. Saj je samo delavec, prav za prav stroj, ki le dela in samo dela, nikdar in nikjer pa ne more pokazati svoje notranjosti, nikoli in nikomur svojih čustev.

Toda ne samo to. Vsakdo ve, da človek, ki se odteguje svojim dolžnostim, nima miru in ne čuti sreče, ki naj ga na zunaj obdaja z vsem svojim razkošjem. Prav zato je med družinami toliko nesrečnih, ker so vsi očetje in matere, da si nehoti in podzavestno, svesti, da ne vrše svojih

dolžnosti, ali da jih ne vrše zaradi zakonskega namena, ali jih zlorablajo. Te odgovornosti se ne morejo otresti, ker je njih ravnanje zoper naravo in zoper namen zakona; zato jih vidimo sredi veselja naenkrat resne, zamišljene, raztresene in če bi jim mogli takrat pogledati v dušo, bi videli: narava sama se upira in človek to čuti, četudi noče priznati.

Ne mislim vsiljevati teh mojih današnjih trditev; vsakdo se o tem lahko prepriča, če pogleda okoli sebe.

Eno pa je resnično: ne bogastvo, ne zabava, ne veselice, ne izleti, ne uživanje ne nudijo toliko resničnega, srečnega veselja kakor ena sama ura očeta in matere v krogu svojih otrok. In vse drugačno je to veselje, vsa drugačna ta sreča kakor ona tam zunaj v šumu in hrušču! Niso je pripravili drugi zate, za vaju sama sta si jo pripravila, vršec božje povelje: »Rastita in množita se in napolnita zemljo!«

Kuhinja.

Paradižnikova juha s krompirjem. Olupi in zreži na majhne kocke 2—3 precej debele krompirje in jih deni v lonec. Zalij z enim litrom vode, ga osoli in skuhaj skoro do mehkega. Posebej pa duši v eni žlici masti eno zrezano čebulo, dva debela paradižnika, nekoliko peteršilja in velik ščep popra. Ko so se paradižniki pol ure dušili, jih potresi s pol žlice moke, dobro premešaj in jih zalij z enim litrom gorke vode ali juhe od kosti. Ko so se paradižniki kuhali 15—20 minut, jih pretlači z juho vred skozi penovko ali sito in zlij vse pretlačeno h kuhanemu krompirju, prideni še zlico kisle smetane in ko vse skupaj še prevre, postavi juho na mizo.

Rezanci v paradižnikovi omaki. Na pravi rezance iz pičlega pol litra moke, enega jajca in treh žlic vode. Razvaljene in osušene rezance zreži na prst dolge in pol prsta široke rezance. Skuhaj jih v pol litra osoljene vode, nato jih odcedi. Posebej pa skuhaj dva srednje debela paradižnika v četrti litru vode, kuhana pa pretlači z vodo vred skozi sito. V kozi pa razbeli eno veliko žlico masti (5 dkq), v razgreto deni pest krušnih drobtin; ko se zarumene prideni pretlačeni paradižnik; ko prevre, prideni odcejene rezance. Premešaj jih in postavi na mizo. (Ako hočeš, jih potresi s parmezanskim sirom.)

Zeleni paradižniki s kumarami. Na pravi jih kakor male kumare v kisu in sicer kumare na obeh straneh obreži, nasoli in jih tako pusti 24 ur. Ravno tako paradižnikom odtrgaj pecelj in jih nasoli. Med solenjem jih enkrat prepolji, da zgornje spodaj pridejo. Obriši jih in vlož v kozarec najprej kumare, nato paradižnike, vmes deni višnjevi listov in vinske trte, vejico janeža in eno ali dve zeleni papriki in zopet kumare itd., da je kozarec poler. V kozarec nalij nalašč zato pripravljenega (hudega) kisa, na vrhu pa nalij prst na visoko olja. Zaveži, shrani in v 14 dneh so dobre.

»Mama, ali dobim potem še eno zemljo?« — »Čemu pa vprašaš?« — »Če je ne dobim, bom to bolj počasi jedla.«

Vrt.

Vrtne cvetice razdeljujemo v spomladne, poletne in jesenske. Vsak čas nam prinese cvetja različnih oblik, različnih barv in različnega vonja. Med najpoznejšimi zacveto indijske kresnice (križanteme). Drugo cvetje pojema in umira. Jesen in za njo zima se bližata z urnimi koraki. A ta krasna cvetica se ne zmeni mnogo za mraz, temveč zacvete najlepše tedaj, ko obhajamo god vseh svetnikov, tedaj ko je na vrtni gredici zagostovala smrt nad cvetjem. Vse mrtvo, le to prelepo cvetje kaže znak življenja. Po vsej pravici so te cvetice nagrobnice, po nekaterih krajih vse svetarice imenovane.

Indijske kresnice so pri nas že prav zelo udomačene in razširjene. Prav je tako in dobro je, da imamo poleg prvega spomladanskega cvetja tudi zadnje jesenske.

Indijske kresnice cveto v vseh mogočih barvah. Nekatere so bele kakor sneg, druge zopet rdeče, rožaste, rumene, vijoličaste, svetlo in temnorjave. Po obliki so nizke, srednje visoke in visoke. Njih cvetje je drobno, srednje veliko in zelo veliko. Ravno pri indijskih cveticah je vrtnarska veda zelo napredovala. Zato na jesenskih vrtnih razstavah prevladujejo in tekmujejo indijske cvetice.

Razmnožujejo se s semenom in s potaknicami. S semenom jih razmnožujejo le vrtnarji, da dobe umetne, nove barve in oblike. Sicer se pa razmnožujejo s potaknicami. Vrhovi in stranski izrastki se poščipnejo in vsade v rahlo prst. Ko so se vsajena stebelca dobro okoreninila, se presade na določeno mesto. Tako razmnoževanje je potrebno, ker se cvetica s tem razširi in okošati. Potaknice se posade na določeno mesto 2 dm narazen.

Indijske kresnice sadimo v lonce in na vrtno gredo. Na vrtni gredi prezime pokrite z listjem ali slamo. Pomniti treba, da prezime le bolj priproste in navadne kresnice na vrtni gredi.

Novije in finejše vrste moramo presaditi v lonce in spraviti v nepremrle prostore. Spomladi pa jih posadimo na vrtno gredo v večje in manjše skupine. Najbolj fine vrste pa pustimo v loncih, da jih ponesemo v Vseh svetih na grobove dragih rajnkoh.

Japonska veternica spada med cvetice, ki pozno zacveto. Cvete od druge polovice avgusta, do tedaj, da jo mraz in slana oropata cvetja. Pri nas al še ni udomačena kakor zasluzi. Ta cvetica je trajnica in spada med grmske. Listje je košato in ima visoka razvejana stebila z obilno številnim visokim cvetjem. Cvetje je rožaste, rdeče in bele barve. Razmnožuje se sama z vlaknicami. Od korenine matice požene izrastke kakor jagoda. Te izrastke odrežemo, izkopljemo in presadimo. Prezimi nepokrita na vrtni gredi. V zemlji ni izbirčna in tudi ne potrebuje posebne střežbe, zato naj ne manjka na nobenem vrtu.

Tunkija spada tudi med cvetice, ki se v jeseni bahajo s svojim cvetjem. Cvete avgusta in septembra. Tunkija je doma na Kitaiskem in Japonskem. Tunkij je več

vrt. Pri nas so udomačene one s pisanim perjem, ker jih gojimo le radi perja. Cvetje je višnjevkasto in neznamno, zato je boljše, da ji poščipnemo cvetne beti, ko se pokažejo, ker le tedaj se bo prelepo perje košato razrastlo. Druge vrste so z zelenim, gostim in širokim perjem. Močne beti, ki se razvijejo iz šopov, nosijo na vrhu grozdu podoben cvet. Cvet je bele, bledomodre in modre barve. Oblika cveta je velika zvončasta. Ona z belim cvetom zelo močno in prijetno diši. Tunkija spada med lilije v širšem pomenu. Razmnožuje se z razdeljevanjem korenin. Je cvetica trajnica, ki prezimi, lahko pokrita z listjem, na prostem. V večjih in manjših skupinah, povzdiguje vrtno lepoto.

Jagode. Večkrat se sliši, da jagode ne sorode. Temu vzrok je, ker niso bile dovolj negovane. Jagodam treba pridno odstranjevati vse dolge vlečnice. Po treh letih jih je treba v jeseni presaditi 30 cm narazen. Čas za presaditev je september in še oktober. Jagoda ljubi dobro pognojeno zemljo in solčno lego. Za zimo jih je treba dobro pokriti z gnojem. Ta gnoj jim služi spomladi za pognojitev.

Sejanje zimskih zelerjav. Kakor cvetje, tako tudi zelenje ločimo v spomladno, skrbimo za zgodnjo spomlad, ko nam zmanjka vrtnih pridelkov. V ta namen nasejemo v mesecu septembru: zimsko solato, motovilec, špinačo in radič. Za zimo pokrijemo saditev s slamo, listjem, smrečjem, ali z drugimi vrtnimi odpadki.

Praktični migljaji.

Prva pomoč pri opeklinah. V vsaki hiši naj bi bilo tole zdravilo, ki si ga vsaka gospodinja sama pripravi: V čisto steklenico dene enake dele lanenega olja in apne vode (zelo redkega beleža). Pred uporabo to tekočino dobro strese in v nji namoči vato, katero položi na opečeno mesto. Čez to dene suho vato in obveže ter pusti opečeni ud v miru. To polajša pekočo bolečino in pospešit zdravljenje.

Prismojena (pripaljena) pečenka. Najboljši gospodinjci se lahko primeri, da se ji pečenka prismoji. Težko jo je popraviti in pri takih poizkusih se raje še bolj pokvari kakor pa izboljša. Vendar je prismojena pečenka le v najredkejšem slučaju res izgubljena, ker je v resnici le trda skorja neužitna. To je treba odstraniti tako na globoko, kolikor je črna. Potem je treba pečenko dejati v liter vrele vode in jo kuhati par minut od obeh strani; potem jo je predjati v drugo posodo, v kateri tudi že voda vre in jo zopet kuhati par minut.

Najpopolnejši
STOWER
šivalni stroji

za šivanje, krojenje
in čevljarje ter za
vsa doma.

Praden si nabavite
stroj, ogledate si to
izrednost pri trdnosti

L. Baraga,

Ljubljana
Selenburg, ul. 61.
Brezplačno poisk.
15 letno jamstvo.

Na ta način se odpravi popolnoma neprijeten duh, ki ga je imela po smodli. Pečenko je vzeti potem iz vode, osušiti s čisto cunjjo, položiti v čisto ponev in politi z vročim presnim maslom. Z vednim polivanjem z masčobo, ki je v posodi in s par zajemalkami mesne juhe se pečenka peče do mehkega, v posodi nastala masčoba pa se s smetano in z moko pripravi v okusno omako. Pečenki se prav nič ne pozna, da je bila prismojena.

Kava.

Kava je živež marsikatero stare žene, ki ne prenese več drugega. Redilnega, pravijo, nima kava nič v sebi. Edino redilen je kruh, ki ga narežeš vanjo; mleko ima samo zase več redilne moči, kakor če ga zblodiš s kavo. Navada piti še po kosilu in večerji, naj bo kisl ali sladka, še kavo; navada, ki se je zelo udomačila pri nas, ni prav nič pametna, ker zalije kava ravno zavžito jed in jemlje želodcu pravico, da bi izrabil zavžito. Posebno slabo je, če zavžiješ po kisli jedi belo kavo. Vživanje velikih količin kave, posebno slabe, razširi želodec, tako da nima miru, dokler ga ne zaliješ z navadno porcijo. Želodcu dobro dene malo dobre kave zjutraj in popoldne. Ne škoduje toliko prava kava kakor zmes raznih cikorij. Močna prava kava ne škoduje ljudem, ki delajo naporno, toda poleg tega mora biti tudi drugo močne hrane. Kdor bi hotel delati in živeti ob sami močni kavi, bi hitro opešal. Sicer je rekel filozof Fontanél, da je kava strup, ki deluje počasi, ker jo vživa on že 80 let, toda vžival jo je kakor 35 letni Voltér, samo kot poljšek in ne kot živilo. In če je tudi razsodil dr. Roberts, da vpliva kava dobro na razpoloženje za delo in da bi jo morali piti oni, ki opravljajo težka dela — je vendar jasno, da ne bo nikdo dolgo delal ob sami kavi in če bi bila še tako močna. Stare žene bi bile tudi na boljšem, če bi pile malo dobre kave in za kosilo kaj drugega. Bolje je hraniti se z koruznim močnikom kakor z neprestano kavo. Po sami kavi se človek suši in peša in izhira. Za mlada dekleta je taka hrana pravo uvajanje jetike.

Kmetijsko-gospodinjski tečaj.

Na številna vprašanja, ki so nam došla glede kmetijsko-gospodinjskih tečajev, sporočamo: Kmetijsko-gospodinjski tečaji se vrše na deželi v kraju, kjer se oglasi za tečaj 16 deklet in so primerni prostori na razpolago.

Prijave za tečaje se še sprejemajo. Pojasnila glede podrobnejših pogojev, poslovanja in stroškov daje Slovenska Orliška Zveza v Ljubljani, Ljudski dom, prvo nadstropje, desno.

Dve duši.

Iz zvonika farne cerkve se je oglasil navček. Zalostno in tresoč se odmevali njegovi zvoki, kakor zadnji zdihi umirajočega, kakor prošnja za pomoč v zadnji stiski.

Zenske so stopale iz vež na cesto in se vpraševale: »Bolniška Liza? — O, ti moj Bog, kaj res? Kdo bi si mislil! Saj je zdravnik še včeraj upal, da bo boljel! Ah, da morajo baš taki ljudje umreti! Kdo jo bo nadomestil?«

Da, »bolniška Liza!« Najbolj pobožna in sploh najboljša ženska v vasi. Bogata je bila in čisto sama na svetu. Vse svoje življenje je posvetila bolnikom in sploh delom krščanskega usmiljenja. Ni je bilo hiše v vasi, kjer ne bi bila stregla kakemu bolniku. Po noči je čula pri njih, pri umirajočih je molila in jim je pomagala pri zadnjem zemeljskem koraku; mrlič je polagala na mrtvaški oder, sploh je vse uredila in vse vodila.

Svoje dobrote je prav res s polnimi rokami delila. Oskrbnovala je cerkveno perilo, krasila je oltarje, sploh je bila župnikova desna roka. In seveda za njim najvažnejša oseba v vasi.

Seveda, nevoščljivcev ima vsak dovolj, tudi najboljši. In posebno o »bolniški Lizi« so govorili hudobni jeziki, da njene čednosti niso povsem nadzemsko nesebične. Da je gospodovalna in prevzetna in vsa zavzeta v svoji važnosti in nenadomestljivosti. Da, nekdo je hotel celo videti, da je stari beračici Marjani nekoč s trdimi besedami od daleč vrgla kos kruha...

Pa to je bilo gotovo hudobno obrekovanje! Saj je vsakdo vedel, da neusmiljena in dobrasrčna Liza nobenega berača ne zavrne od svojega praga; vsakdo je vedel, da nihče ne iztegne zastoj roke, ko jo prosi pomoči; vsakdo je vedel, da se Liza zavzame prav za vsakega, tudi za najbednejšega in propalega.

Ali ni zadnjič, ko je ubogemu čevljarju pogorela bajtica, sprejela vso družino v svojo hišo? In ali ni ves čas, ko je bil Matijevec v ječi, skrbela za njegovo ženo in otroke?...

Ne, take kakor Liza, je ni! In Bog bi bil moral pač uvideti, da bi ji ne bil poslal take težke bolezni in zdaj še smrti!...

Z glasnim zdihom so si ženske otirale oči in marsikatera je tiho molila »Gospod, daj ji večni mir...«

Liza pa je pravkar izdihnila...

Pri vratih in po veži so klečale dobre sosede in molile rožni venec, v sobi pa se je mudil gospod župnik, ki ji je prav neposredno pred smrtjo podelil vse sv. zakramente za umirajočo. In, ko je videl, da se pričinja smrtni boj, je ostal, da moli molitve za umirajočo in jo tolaži na poti v večnost. O, koliko tolažljivega ji je lahko povedal! Da bo Bog vsakemu povrnil po njegovih delih, da bodo usmiljeni prejeli usmiljenje božje in stoterno plačilo za svoja dobra dela. In še in še je zbral tolažljivih misli, saj ob tej smrtni postelji mu to ni bilo težko.

In zdaj pa leži Liza vsa mirna in pokojna, s sklenjenimi rokami z belim križcem v njih, oči zaprte, kakor da spi. Med ženskami v veži pa se med molitvijo sliši tu pa tam zdihi in pritažen šepet.

V ta tih šepet pa plane glas zvončka s ceste. Zenske poslušajo, gledajo in izprašujejo...

Urnih korakov hiti kaplan z Najsvejšim ven iz vasi in stopa v smeri proti koči beračice Marjane. Le-ta leži v napol podrti koči tam zunaj vasi v zadnjih zdihih. To so ženske že slišale zjutraj. Slučajno je prišla Rihtarjeva dekla mimo bajte in je slišala starkino zdihovanje ter je povedala gospodinji. Rihtarica, dobra in pobožna žena, pa je hitro poslala po gospoda. Vendar ni, da bi beračica kar tako umrla.

A tako, Marjana? Hitro so pristavile ženske: Te pač ni škoda! Saj celo življenje ni bila kaj koristna! Vsem ljudem in celo vasi v nadlego. — I, seveda, hudega ne vedo prav za prav nič o njej. Hvaležna je bila za najmanjši dar. Pa, Bog vé, kako je bilo drugače? Gotovo se je niso brez vzroka vsi ogibali; otroci so se je bali, večji otroci so metali kamenje za njo, zmerjali so jo s čarovnico. Nihče ni Marjane še v njenih boljših letih hotel v delo; morala je pač beračiti. Boječa pa je bila tudi tako, kakor sama slaba vest; je imela pač svoje vzroke.

Tako so šušljale ženske, potem pa zopet pričele moliti. O, je pa že bolje tako umreti kakor Liza! Kako mirno leži tam na postelji. O, njena dobra dela so ji bili najboljši spremljevalci!

»Pojdi torej, krščanska duša, v imenu Boga Očeta, ki te je ustvaril, v imenu Boga Sina, ki je trpel zate, v imenu Boga sv. Duha, ki je prišel v te. — Naj te sprejmejo nebeški angeli in svetniki. Marija božja Mati naj te spremlja pred božji prestol!« se je slišalo iz sobe...

V prav isti uri je bilo slišati v napol razpali bajti tam zunaj vasi: »Pojdi, krščanska duša...«

V največji bedi je našel gospod kaplan umirajočo Marjano. Zapuščena in brez pomoči, vsa zdelana od teže let in bolezni je ležala na borni slami. A v napol ugaslih očeh umirajoče se je zasvetilo, ko je vstopil duhovnik.

O, kako dober, kako neskončno dober je Bog, da pride k nji! Saj dobro vé, da tega ni vredna.

Z genljivo pobožnostjo in otroško vdanostjo je prejela sv. zakramente. In mladi duhovnik, ki je še le malo časa opravljal svojo službo, se je na tihem čudil preprosti pobožnosti, otroški veri in ponižni ljubezni, ki jih je našel v tej, od sveta zaničevani, beračici.

Dolgotrajen in hud je bil smrtni boj. Vedno iznova so se upirale prosoče oči v duhovnika, kakor da išče pri njem pomoči v zadnji stiski.

Duhovnik jo je tolažil. Kolikor hujši je bil smrtni boj, toliko prisrčneje je molil. Že je mislil, da je konec boja, že je pričel: »Pojdi krščanska duša... a duša se še ni mogla ločiti. Vendar skrb jo je mučila.

»Ah — gospod — kaplan,« je šepetala, »kako — bom — prišla — tja — gor — nič — dobrega — nimam — pokazati — prazne — roke — dobrote — le — prejemala...«

»Ne boj se, krščanska duša! Bog je ljubezen; zaupaj vanj! Pojdi v miru k Niemlu!« (Dalec prihodnjak.)

Za naše male.

„Kje pa je drugih devet...“

(K evangeliju prve nedelje v septembru.)

Jona je bil majhen, umazan in raztrgan judovski deček. Živel je v času, ko je Jezus, ozdravljajoč in dobrote deleč, hodil iz kraja v kraj. Tudi Jona ga je videl, saj je bil vedno na cesti. Ko so se ljudje zbirali po cestah, da vidijo in spremljajo Učenika, je tudi on tekel za njimi. Nihče ga ni pogrešal, očeta in matere ni nikoli poznal, tuji ljudje so skrbeli zanj, toda prav slabo skrbeli. — Jona je bil še premajhen, da bi razumel Gospodove nauke, toda gledal ga je, nepremično gledal in v srcu je gorela in rastla velika ljubezen božja.

Nekoč je prišla deseterica mož po cesti. Jona jih je že od daleč ugledal, toda ta pogled mu je stiskal srce. Odgnite roke, v umazane cunje zavite, so molili proti Jezusu. Obraze, od strašne gobove bolezni razjedene in vročnoredne oči so proseče in hrepeneče obračali h Gospodu. In desetero mož je s hripavim glasom klicalo: »Učenik, usmili se nas!«

Jona je trepetal v pričakovanju. Kaj bo pač veliki Učenik rekel? Da bi jih pač ozdravil! Saj je tako mogočen!

In Učenik je nagnil glavo, milo in resno, kakor oče, ki usliši prošnjo svojih otrok ter je izpregovoril: »Pojdite in pokazite se duhovnom!«

Pokazati se duhovnom je pomenilo isto, kakor — ozdraviti, priti zopet do svojih družabnih pravic, ki so jim bile, gobavam, prikrajšane.

O, ta dobri Učenik!

Reveži bodo torej ozdravili! Seveda mora biti Jezus zraven! — Že krevsajo, reveži, po cesti proti templju, tiho, molče, brez besede zaradi notranje razburjenosti. Jonu je to vse prepočas. Kakor kužek je tekel daleč naprej in potem zopet nazaj gobavcem naproti. Toda naenkrat je opazil na napol uničenih telesih čudno izpremembo: udje so se zravnali, umazane obveze so odpadle in — sploh, ali so to še bolniki? Obrazi se jim svetijo od veselja, mladostni glasovi vriskajo od sreče. Može so ozdravljeni. —

Zdaj pa hitro nazaj k Jezusu! Jona je tekel zopet nazaj. Kako bo Učenik vesel, kako se bo veselil z veselimi! Pa, kaj

je to? Zakaj ne gredo h Gospodu? Vendar, eden se je odtrgal od njih in teče v prevelikem veselju nazaj. A drugi? Ali so pozabili na zahvalo? — Jona jih ne razume —

Že sta prišla do množic, ki obdajajo Gospoda. Nihče ne spozna v močnem, zdravem možu prejšnjega gobavca. Ves razburjen si dela ta — tudi s komolci — pot do Jezusa ter se vrže pred njim na kolena, da se mu zahvali.

Gospod je pogledal ozdravljenega, v njegovih očeh je odsevalo veselje veselja. Potem pa je pogledal preko množice, kakor da koga išče, in je vprašal: »Ali ni bilo deset očiščenih? Kje pa je drugih devet?«

Malega Jona je zadelo vprašanje, kakor da velja njemu. Saj si je takoj mislil, da bo Učenik užaljen, ker se mu samo eden pride zahvaliti. Takoj steče, da pokliče še druge može. Oh, zakaj ni tega takoj storil!

Vroče je pripekalo solnce, pa Jona komaj čuti. Išče in išče ostale ozdravljene, pa jih ne najde. O nepopisne sreče so vse pozabili in odhiteli vsak na svoj dom, na svojega dobrotnika pa so — opzabili. Tako se je Jona vrnil truden in žalosten proti večeru tja, kjer je pustil Gospoda. Samo enkrat naj Ga še vidi.

Gospod je sedel tiho, naslonjen na vrtno ograjo, pri večernem počitku. Nedaleč od njega so polegali učenci v travo. Po prašni cesti pa so prihajale matere z otroki, da jih Gospod blagoslovi.

V skrbah za Gospoda so jih učenci zavrnil, naj vendar puste trudnega Učenika v miru. Osramočene so se žene obrnile, da odidejo. A že se je dvignil Gospod ter je, obrnjen k učencem, zaklical za njimi: »Pustite male k meni, saj njih je nebeško kraljestvo!« In žene so urnih korakov prišle h Gospodu, otroci so stekli k Njemu in se ga oklenili. Celo najmanjši v materinem naročju so spustili mater iz objema in z malimi ročicami objeli Gospoda. Iz Njega je izžarevala božja ljubezen. Vsakega je blagoslovil, vsakemu povedal ljubeznivo besedo.

Jona pa je stal ob strani, ko so zadnje matere z otroki odhajale. Zdaj mu je Jezus namignil z očmi. Boječe se je Jona približal. Gospod je prijel njegove rjave, umazane roke in mu je globoko pogledal v oči.

Kaj vse je govoril ta pogled! Ljubezen in zahvala, ker je tako daleč in neutrudno tekel za Gospoda; Jona je dobro čutil, da Gospod to ve. Pa Učenik je videl že tudi naprej; videl je svoje trpljenje in smrt in je prosil Jona zvestobe. Videl je Jonovo

bodočnost vso revno in bedno, videl preganjanje in smrt za Njega.

Jonu je zginit svet. — V njegovih očeh pa je Gospod bral odgovor: ljubezni, vere in zvestobe. Kakor v svetem obetu je trdneje prijel Gospodovo roko, ki se je blagoslovila položila na njegovo glavo. In je odšel zamišljen, sanjajoč na prašno cesto, poln bogastva božjega blagoslova za vse veke. — — —

Trn.

Kristus je šel po gozdu. Drevesa in grmovje, vsi so nategovali vratove, da ga vidijo. Vsak se je oblekel v najlepšo obleko in si nadel najlepše cvetje. Saj je bilo spomladi. Tudi trn je hotel videti Gospoda. Drevje in grmovje pa je kričalo nanj: »Skrij se, skrij se! Tebe Gospod sovražil, saj so mu tvoji trni nekoč ranili Njegovo glavo in Mu trgali kožo s čela!« — To pa je slišal bližajoči se Gospod. Varno je razprostrl roke nad zaničevan grm in se je obrnil k drugim, rekoč: »Prenehajte, kajti jaz ljubim trnje, ker ono mi pripelje nazaj mnogo ovčic, ki jih je vaša lepota in vaše cvetje zvalilo na stranpota!«

Kaj naj se igramo.

IVAN IN IVANKA.

Okoli debela bolj na samem stoječega drevesa je treba privezati dva konca vrvice (špage), oba enako dolga, približno 3 do 4 metre, da se pri igri ne ovijata okoli debela. Deček, ki se med igro imenuje Ivan, prime z l e v o roko en konec vrvice in deklica, ki se med igro imenuje Ivanka, prime drugi konec z l e v o roko, v desno pa vzame zvonček ali trobento. Obema je treba zavezati oči. — Ob začetku igre stojita oba igralca vsak v nasprotni strani drevesa tako, da je vrvice napeta. Ivan bo lovil Ivanko. Igra se začne: Ivan pokliče: »Ivanka, pridi k meni!« Ivanka mu odgovori z zvončkom ali trobento. Ivan teče proti kraju, odkoder je slišal glas. Ivanka se ogiblje. Če jo je ujel, mora Ivanka nekaj dati v poroštvo in igrati še z novim Ivanom. Če pa se je Ivanka po trikratnem vprašanju znala izmuzniti, je kaznovan (z oddajo v poroštvo) Ivan mora igrati še z novo Ivanko.

Gledalci te igre imajo mnogo zabave, ker se prav rado zgodi, da Ivanka, hoteč uiti, teče naravnost proti Ivanu in se zaleti vanj, ali pa se Ivan pokaže prav nerodnega in ne more Ivanke ujeti, za kar se mu vsi gledalci smejejo.

Uganke.

Kriv mož, pa raven ročaj; kaj je to?
(Molok)

Kaj gre okoli Iesa, a notri ne more?
(Obroč okoli škafca)

Zakriviljen nož in raven roč,
kdor ne ugane, plača groš?
(Drg)

Kateri ljudje samo koljejo in pobljajo, pa jih nihče ne kaznuje?
(Mesarji.)